

שור שנגח ד' וה' פרק רביעי בבא קמא מג.

או גיורם. מעוברת מגר ומתו שניהם פטור מן הכל שהוא קודם
הואיל ואין להו' יורשין כל הקודם בשלהי' וזהו זה שיטנו בידו קודם לכל
אדם אצל ישראלים מעוברת משהלך אפילו אין להם בנים יש לה
יורשין לירש חלקה ויש לה יורשין לירש חלקו. ודוקא שמתחרתה
הודם חלה אבל היתה שפה שחמל

קודם חצלה אצל היתה שפחה כשחצל
זה חייב בכל אפילו דדמי ולדות ויתן
לאדוניה דדמי ולדות שפחה אינס

אלא לצעליס שלה כדאמרינן לקמן
בשור שנגח את הפרה (דף מט.)
דאמר ליה חמרתא מעברתא אזקת
מינאי: בגרושה. עסקינן ומש"ה
ותן ליורשה שגירשה אחר החבלה:
צטע האשה. אבועל לקפיד:
ונוקמה לרבה דר'. למה לה לרשה
ולר"ג לאוקמה בגרושה לוקמה מר

כדאית ליה ומר כדאית ליה צ"ש
(נחלין) נוקמה לרבה כגון שבגזו צ"ד
מעוט מן המזיק לשלם נזק וזער
ואע"פ שנתחייב לה מחיים לא עדיף
ממלוה בשטר: דאמר רבה גבו.
יורשין קרקע במלוה שהלוה אציהם
יש לו לזכור פי שנים דהוה ליה

לכאמרו: להאי קרקע חשפתהו ליה
למאורו: גבו מעות און לו. פי
שנים ללאו הני מעות הניח אביה
והו רחוי: ור"נ אמר גבו מעות יש
לו. דכמוחוק דמי שהרי מעות הלוא
אביהם ומעות נטלו: גבו קרקע
און לו. דקרקע לא הניח אביהם
והו רחוי. והכא נמי לוקמאר ר"נ כגון
שבזו קרקע דהו רחוי: אמרי ה
מילי. דלפלוז דבה ור"נ ביש נוחלין:
אליבא דבני מערבא. דשלחו בכור
נטול פי שנים במלוא ולא צריכי
ואקומנא אליבא דרבנן דפליגי עליה
דבני דלמרי און בכור נטול פי שנים
שבזב ששבזו נכסיס ללאור מימא
אביהו דאי אפילו בצור גבו נמי

שקיל פי שנים נשנחא דממילא הוא ופרשוה רבא ור"ג להא דבני מערבא דאמרי לרבנן ככור נוטל פי שנים במלוה מר בגבו מעות ומר בגבו קרקע: וכי אמרי הכא. בגרושה ולא מוקמינן לה בהכי: כדבי. דאמר ככור נוטל פי שנים נשנחא דכמוחקו דמי וכ"ס במלוה דכמאן דנביא דמי לא שנא גבו קרקע ולא שנא גבו מעות הלכך אי לאו דגירסה שקיל דבעל ככור וימיהו בכופר אפילו רבי מודה דראוי הוא דהואיל ואין בו שום חיוב מחייב לא הוי כשנחא דממילא: [א] [ב] [ג] [ד] [ה] [ו] [ז] [ח] [ט] [י] [יא] [יב] [יג] [יד] [טו] [טז] [יז] [יח] [יט] [כ] [כא] [כב] [כג] [כד] [כה] [כו] [כז] [כח] [כט] [ל] [לא] [לב] [לג] [לד] [לה] [לו] [לז] [לח] [לט] [מ] [מא] [מב] [מג] [מד] [מה] [מו] [מז] [מח] [מט] [נ] [נא] [נב] [נג] [נד] [נה] [נו] [נז] [נח] [נט] [ס] [סא] [סב] [סג] [סד] [סה] [סז] [סח] [סט] [ע] [עא] [עב] [עג] [עד] [עה] [עו] [עז] [עח] [עט] [פ] [פא] [פב] [פג] [פד] [פה] [פו] [פז] [פח] [פט] [צ] [ца] [צב] [צג] [צד] [צה] [צו] [צז] [צח] [צט] [ק] [קא] [קב] [קג] [קד] [קה] [קו] [קז] [קח] [קט] [ר] [רא] [רב] [רג] [רד] [רה] [רו] [רז] [רח] [רט] [ש] [שא] [שב] [שג] [שד] [שה] [שו] [שז] [שח] [שט] [ת] [תא] [תב] [תג] [תד] [תה] [תו] [תז] [תח] [תט] [תק] [תקא] [תקב] [תקג] [תקד] [תקה] [תקו] [תקז] [תקח] [תקט] [תקכ] [תקכא] [תקכב] [תקכג] [תקכד] [תקכה] [תקכו] [תקכז] [תקכח] [תקכט] [תקל] [תקלא] [תקלב] [תקלג] [תקלד] [תקלה] [תקלו] [תקלז] [תקלח] [תקלט] [תקמ] [תקמא] [תקמב] [תקמג] [תקמד] [תקמה] [תקמו] [תקמז] [תקמח] [תקמט] [תקנ] [תקנא] [תקנב] [תקנג] [תקנד] [תקנה] [תקנו] [תקנז] [תקנח] [תקנט] [תקס] [תקסא] [תקסב] [תקסג] [תקסד] [תקסה] [תקסו] [תקסז] [תקסח] [תקסט] [תקע] [תקעא] [תקעב] [תקעג] [תקעד] [תקעה] [תקעו] [תקעז] [תקעח] [תקעט] [תקף] [תקפה] [תקפו] [תקפז] [תקפח] [תקפט] [תקץ] [תקצא] [תקצב] [תקצג] [תקצד] [תקצה] [תקצו] [תקצז] [תקצח] [תקצט] [תקץא] [תקץב] [תקץג] [תקץד] [תקץה] [תקץו] [תקץז] [תקץח] [תקץט] [תקץכ] [תקץכא] [תקץכב] [תקץכג] [תקץכד] [תקץכה] [תקץכו] [תקץכז] [תקץכח] [תקץכט] [תקץל] [תקץלא] [תקץלב] [תקץלג] [תקץלד] [תקץלה] [תקץלו] [תקץלז] [תקץלח] [תקץלט] [תקץמ] [תקץמא] [תקץמב] [תקץמג] [תקץמד] [תקץמה] [תקץמו] [תקץמז] [תקץמח] [תקץמט] [תקץנ] [תקץנא] [תקץנב] [תקץנג] [תקץנד] [תקץנה] [תקץנו] [תקץנז] [תקץנח] [תקץנט] [תקץס] [תקץסא] [תקץסב] [תקץסג] [תקץסד] [תקץסה] [תקץסו] [תקץסז] [תקץסח] [תקץסט] [תקץע] [תקץעא] [תקץעב] [תקץעג] [תקץעד] [תקץעה] [תקץעו] [תקץעז] [תקץעח] [תקץעט] [תקץפ] [תקץפא] [תקץפב] [תקץפג] [תקץפד] [תקץפה] [תקץפו] [תקץפז] [תקץפח] [תקץפט] [תקץצ] [תקץצא] [תקץצב] [תקץצג] [תקץצד] [תקץצה] [תקץצו] [תקץצז] [תקץצח] [תקץצט] [תקץק] [תקץקא] [תקץקב] [תקץקג] [תקץקד] [תקץקה] [תקץקו] [תקץקז] [תקץקח] [תקץקט] [תקץר] [תקץרא] [תקץרב] [תקץרג] [תקץרד] [תקץרה] [תקץרו] [תקץרז] [תקץרח] [תקץרט] [תקץש] [תקץשא] [תקץשב] [תקץשג] [תקץשד] [תקץשה] [תקץשו] [תקץשז] [תקץשח] [תקץשט] [תקץת] [תקץתא] [תקץתב] [תקץתג] [תקץתד] [תקץתה] [תקץתו] [תקץתז] [תקץתח] [תקץתט] [תקץתק] [תקץתקא] [תקץתקב] [תקץתקג] [תקץתקד] [תקץתקה] [תקץתקו] [תקץתקז] [תקץתקח] [תקץתקט] [תקץתקכ] [תקץתקכא] [תקץתקכב] [תקץתקכג] [תקץתקכד] [תקץתקכה] [תקץתקכו] [תקץתקכז] [תקץתקכח] [תקץתקכט] [תקץתקל] [תקץתקלא] [תקץתקלב] [תקץתקלג] [תקץתקלד] [תקץתקלה] [תקץתקלו] [תקץתקלז] [תקץתקלח] [תקץתקלט] [תקץתקמ] [תקץתקמא] [תקץתקמב] [תקץתקמג] [תקץתקמד] [תקץתקמה] [תקץתקמו] [תקץתקמז] [תקץתקמח] [תקץתקמט] [תקץתקנ] [תקץתקנא] [תקץתקנב] [תקץתקנג] [תקץתקנד] [תקץתקנה] [תקץתקנו] [תקץתקנז] [תקץתקנח] [תקץתקנט] [תקץתקס] [תקץתקסא] [תקץתקסב] [תקץתקסג] [תקץתקסד] [תקץתקסה] [תקץתקסו] [תקץתקסז] [תקץתקסח] [תקץתקסט] [תקץתקע] [תקץתקעא] [תקץתקעב] [תקץתקעג] [תקץתקעד] [תקץתקעה] [תקץתקעו] [תקץתקעז] [תקץתקעח] [תקץתקעט] [תקץתקף] [תקץתקפה] [תקץתקפו] [תקץתקפז] [תקץתקפח] [תקץתקפט] [תקץתקץ] [תקץתקצא] [תקץתקצב] [תקץתקצג] [תקץתקצד] [תקץתקצה] [תקץתקצו] [תקץתקצז] [תקץתקצח] [תקץתקצט] [תקץתקץא] [תקץתקץב] [תקץתקץג] [תקץתקץד] [תקץתקץה] [תקץתקץו] [תקץתקץז] [תקץתקץח] [תקץתקץט] [תקץתקץכ] [תקץתקץכא] [תקץתקץכב] [תקץתקץכג] [תקץתקץכד] [תקץתקץכה] [תקץתקץכו] [תקץתקץכז] [תקץתקץכח] [תקץתקץכט] [תקץתקץל] [תקץתקץלא] [תקץתקץלב] [תקץתקץלג] [תקץתקץלד] [תקץתקץלה] [תקץתקץלו] [תקץתקץלז] [תקץתקץלח] [תקץתקץלט] [תקץתקץמ] [תקץתקץמא] [תקץתקץמב] [תקץתקץמג] [תקץתקץמד] [תקץתקץמה] [תקץתקץמו] [תקץתקץמז] [תקץתקץמח] [תקץתקץמט] [תקץתקץנ] [תקץתקץנא] [תקץתקץנב] [תקץתקץנג] [תקץתקץנד] [תקץתקץנה] [תקץתקץנו] [תקץתקץנז] [תקץתקץנח] [תקץתקץנט] [תקץתקץס] [תקץתקץסא] [תקץתקץסב] [תקץתקץסג] [תקץתקץסד] [תקץתקץסה] [תקץתקץסו] [תקץתקץסז] [תקץתקץסח] [תקץתקץסט] [תקץתקץע] [תקץתקץעא] [תקץתקץעב] [תקץתקץעג] [תקץתקץעד] [תקץתקץעה] [תקץתקץעו] [תקץתקץעז] [תקץתקץעח] [תקץתקץעט] [תקץתקץפ] [תקץתקץפא] [תקץתקץפב] [תקץתקץפג] [תקץתקץפד] [תקץתקץפה] [תקץתקץפו] [תקץתקץפז] [תקץתקץפח] [תקץתקץפט] [תקץתקץצ] [תקץתקץצא] [תקץתקץצב] [תקץתקץצג] [תקץתקץצד] [תקץתקץצה] [תקץתקץצו] [תקץתקץצז] [תקץתקץצח] [תקץתקץצט] [תקץתקץק] [תקץתקץקא] [תקץתקץקב] [תקץתקץקג] [תקץתקץקד] [תקץתקץקה] [תקץתקץקו] [תקץתקץקז] [תקץתקץקח] [תקץתקץקט] [תקץתקץר] [תקץתקץרא] [תקץתקץרב] [תקץתקץרג] [תקץתקץרד] [תקץתקץרה] [תקץתקץרו] [תקץתקץרז] [תקץתקץרח] [תקץתקץרט] [תקץתקץש] [תקץתקץשא] [תקץתקץשב] [תקץתקץשג] [תקץתקץשד] [תקץתקץשה] [תקץתקץשו] [תקץתקץשז] [תקץתקץשח] [תקץתקץשט] [תקץתקץת] [תקץתקץתא] [תקץתקץתב] [תקץתקץתג] [תקץתקץתד] [תקץתקץתה] [תקץתקץתו] [תקץתקץתז] [תקץתקץתח] [תקץתקץתט] [תקץתקץתק] [תקץתקץתקא] [תקץתקץתקב] [תקץתקץתקג] [תקץתקץתקד] [תקץתקץתקה] [תקץתקץתקו] [תקץתקץתקז] [תקץתקץתקח] [תקץת

לעיל (דף מהא): אין דיין אלס במתכוין להרוג כו' פליג עליה דמדיאטריך קרא למפטריה בתם שלא בזוונה מכלל דמועד שלא בזוונה^א (כר כופר הוא ועוד ממנינן בהדיא מנא לקמן דפליגי עליה דקתני מועד שלא בזוונה) פטור ממיתה וחייב בכופר ורצה אקרא סמיך ומוקמינן למתני' דלקמן כותיה דהאי דקתני מתני' פטור מכופר ומסקילה קאמר: או שורו של פלוני. במועד אוקימנא פירקא קמא [ע"ז]. קתני מיתה המית שורי את פלוני משלם ע"פ עצמו: מצי לאו כופר. ואש"כ דלין השור בסקילה שיהי הודה והאמר במיתה בעלים כך מיתה השור ואדם שהודאמו אינו נרגז: לא דמי. הא דקתני משלם לאו בתורת כופר דניבעי כפרה דאפילו לא משלם נמי בגון אי לית ליה נכסי לאו בכלל עונש הוא דלין כופר בלא סקילה דשור אלז היכא דאית ליה נכסי ע"כ משלם דמים בלא גרעה מיתה מנוקין דאילו אוקים אש"כ דאינו בסקילה בעי לשלומי ליה פחת דמיו ה"ג משלם דמיו ליורשיו: אינו משלם ע"פ עצמו. דשלישים של עבד קנס הן: ואי דמים. כלומר ואי ס"ד יש תורת זקין להיכא דקטליה וע"כ כי היכי דבן חורין במקום שאין כופר משלם דמיו עבד נמי במקום שאין קנס משלם דמיו ואמאי קתני ללא: שנויאי דהיקא. בתרי עמאל:

יֵהוּ

פי עצמו ומשלמו בתורת דמים אבל עדו של פלוני תשלומין שח

(א) (פסמי' ד' לא.) ז"ז דף
קד: ודף קעה; (ב) לעיל
דף טו: [כחצות מא.],
(ג) [לקמן קו. כחצות מז:],
(ד) [להס, בשלהס. רש"ש],
(ה) [ז"ז קד:], (ו) ס"א
ל"ג, (ז) ז"ל כדפרישית
לאזיי. מהר"ם, (ח) [בס"א:
דפרי],

גליון הש"ס

גמ' גרושה נמי תפלוג
ברמי ולדות. ק"ל דהא
בל"ז יקשה על הרישא דאין
בעל ונתן ליורשי דתפלוג
היא בדמי ולדות דמאי שנה
אלמנה מגרושה לענין זה
ול"ע:

הנהגות הנ"ל

[א] רש"י סד"ה כרבי
דאמר כו' ה"ג כו'. נ"ב
לאפוקי מגירסת הרי"מ
אבל בעלמא כרבי (ועי'
בהגר"א אה"ע סי' 5
סק"ה):

מוסף רש"י

[illegible]

רבינו חננאל

אמר רבה שור שומיתן
חורין שלא בכוונה פטור
מכופר. פרי"ח כהנא דמקא
הילכתא דרבנן דמקא דמקא
לקמן בחיובתא עליה. ור'
יוחנן ורשב"ל תרתייהו
פטוריה לא דכופר שלא
בכוונה חייב כופר
בכוונה. ובעיא דרבא
דאשוי שלא בכוונה מ
משלם דמיס סלקא בחיקו
היא. ומעיקרא בעיא דלא
התכלתא. ודא ר' יוחנן
דאמר כופר אם כופר
לרבות שלא בכוונה
ככופר בכוונה אם עבד
לרבות עבד שלא בכוונה
נעבד בכוונה הילכתא
היא.

גְּרוּשָׁה נָמִי תִפְּלוּג בְּדַמִּי וְלָדוֹת. דָּקס"ד לָלָא אֶקְרִי צַעַל הָאִשָּׁה
 אֲלֵל כְּשֶׁהָאִשָּׁה תַחֲמִיו וּק"ק דִּמְאִי פִּרְיָא תִּפְּלוּג בְּדַמִּי
 וְלָדוֹת אִשָּׁה וְלָדוֹת וְיִיבֹה דְּוִיבֹה צְהוּ דְּכִסִּי פִּרְיָא לִקְנָן (דָּף מַט.)
 צַעַל פִּתְּוֹל אֵל הָרִי זִכִּי צְהוּ אִי לָלֹא לִשְׁכַּמְנָן דְּוִיבֹה רַחֲמֵנָא
 וְלִשְׁאֵה אֵל אֲשַׁכְּמוּ לִי: HebrewBooks.org | Moshain Publishers

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed

אפילו בא עליה בנות. בירושלמי
בעי ר"ע בא על אמו בא

על אחותו יכול אף הוא בעל ההריון ת"ל בעל אותו שראוי לקרות בעל יצאו אלו שאינם ראויים לקרות בעל: **ונוקמה לרבה בגון שגבו מעות.**

הוה מצי למימר לרבה
אליבא דנפשיה לוקמיה צין צגצו

מעות צ"ן בגבו קרקע דבסוף גט
פשוט (ב"צ דף קעה:) מוכח דס"ל
אליבא דנפשיה אפילו גבו קרקע אין
לו דשעבודא לאו דאורייתא אלא לא
הש לדקדק כל כך ולהאריך שיהיה
נצרך להקשות הלא דשעבודא לאו
דאורייתא אהיה לגבו קרקע פי'
לו ולתוס': **ולרב** דגמון שגביו
קרקע. פי' גמון שגביו נמי קרקע
והא בא למעוטי מעות דהא דחשיב
התם ר"ג מעות כמוחזקין היינו גבי
מלוה כדפי' משום דזוזי יהיב וזוזי
שקיל אבל הכא לא שריך האי טעמא
ור"י מפרש לפי שדרך בני אדם
לפרוע מעות חשיב ר"ג מעות
מחוזקים: **אמר** רבה שור שהמית
בן חורין. כר"ע ס"ל דלר"א ודאי
חייב כדאמרין לעיל ואב"י דפרין
סבר דאפילו ר"ע מודה דחייב כופר
מועד שלא בכוונה מאם כופר לבנות
שלא בכוונה והא דאטריך ליה לר"ע
לאוקמי בעל השור נקי למי עבד
שלא צעי לאוקמי נקי לחצי כופר
והא בכוונה היינו משום דמאם כופר
לא מרבינן אלא דבשלא בכוונה מחייב

בכבונו והיינו דוקא מועד דמחייב ע"פ עדים בכונה אבל תם ע"פ
עדים ליכא כופר בכונה משום דהציאהו לז"ד וישלם לך שלא
בכונה נמי או ע"פ עצמו ליכא לרצוי מאס כופר ולהכי פריך
ספיר ר"ע לר"א אפילו לאציי דמכח הציאהו לז"ד וישלם לך יש
לפוטרו אפילו שלא בכונה בלאו קרא דנקי וכן (אמר) רב דימי א"ר
נחמן לקמן דלמא אס כופר לרבות כופר שלא בכונה אפילו לר"ע
נמי קאמר הכי ^דכפרקיי אציי ורב ושמאלא פלגינן נמי לקמן (דף מה.)
אמתניא דשור שהיה מתחבק בכותל בכופר שלא בכונה נראה לר"י
אליצא דר"ע פליגי והא דאיתותב רב מצרייתא דמייתי תניא
כוותיה דשמאלא ותיובתא דרב או תיובתא דרבה לגירסת רשב"ס
י"ל דחשיב ליה גמרא תיובתא גמורה משום דאציי כסיפא רבי
יהודה ור"ש שהם תלמידי ר"ע כדאמרין בסנהדרין (דף פו.) וכולן
אליצא דר"ע וביבמות (דף סב:) נמי אמר עד שצא ר"ע אלל
רבותיו שצדורם ושנה להם ור"א ק"ל דליכא כופר שלא בכונה
בלא רצוי דאס כופר ולהכי אצטריך קרא דנקי למעוטי תם שלא
בכונה מחזי כופר ואח"ל דמרביתא דאס כופר נפקא ליה כופר שלא
בכונה נמי לר"א ל"ל דבהך סברא דפרקיי) לא מרבין מאס כופר
שלא בכונה אללא היכא דליכא כופר בכונה פליג איהו אדר"ע:
מ"א **א"ו כופר א"א דמים.** וא"ת למ"ד (נעיל דף מ.) כופר דמי
ניחק מאי איכא צין דמים לכופר ונראה לר"י כגון שמת
המויק דלין כפרה לאחר מיתה כמו תשעת ואשם דלין צאין
לאחר מיתה אלל דמים משלם ופ"י חטורה שלא בכונה מבכונה
והכי נמי י"ל חומרא אחרת שלא בכונה מבכונה למ"ד כופר
דמי מויק דפעמים שהניחק שוה יותר מן המויק ועוד י"ל דנפקא
מינה צין דמים לכופר דדמים יכול למחול וכופר אין יכול למחול
ואי הוה פשיטא לן דכופר שלם אמר רחמנא ולא חזי כופר הוה
נ"מ נמי לומר: **ר"ישא** דמים וסיפא קנסה. תימנה מירון
הא וזה ואחר ר"י דמלי ליישב פירוש הגמרא. כי המה שורי
הוא פלוני הרי זה מהשלם תשלומין שחייבו הכתוב כגון כופר על
זו הכתוב דהיינו שלשים שלם על צעד לעולם לא ישלם על פי עצמו:

קשו

1. וְכִי יֵצְאוּ אֲנִשֵּׁי וְנִגְפוּ
אִשָּׁה הָרָה וְצִאָה לְיָדֶיהָ
וְכֵן לָהּ: אֶסּוּן עֲנוּשׁ
וְעֵשׂ בְּאֶשֶׁר יִשְׁתֶּי עֲלֵי
בַעַל הָאִשָּׁה וְיָתֵן
בְּפִלְלִים: שְׁמוֹת כֹּב
2. אַם עֵבֶר יִגַּח הַשּׁוֹר אוֹ
אִמָּה בְּסֶף שְׁלֹשִׁים
שָׁקִלִים יִתֵּן לֵאדָּנָיו
וְהַשּׁוֹר יִסָּקֵל:
שְׁמוֹת כֹּב לֵב
3. וְאִם שֹׁר נָזַח הָאִשָּׁה
מִתְּמוּל שְׁלֹשִׁים הָרָה
וְהָיָה לָהּ וְלֹא יִשְׁמְרֶנּוּ
וְהָיָה אִשָּׁה אוֹ אִשָּׁה
הַשּׁוֹר יִסָּקֵל שְׁמוֹת כֹּב
וְעַלֵּי וְיִתֵּן: שְׁמוֹת כֹּב כֹּט